

**Leer het kind
meer eigen
verantwoordelijkheid
te nemen**

Ruim vijf jaar geleden schreef ik voor *Tijdschrift voor Remedial Teaching* een recensie over de eerste editie van *Differentiëren is te leren!* In de tussentijd zijn er veranderingen gekomen waardoor de noodzaak tot differentiëren groter is geworden. Denk hierbij aan het nieuwe onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs en passend onderwijs. Dus vond CPS het tijd voor een nieuwe, geheel herziene editie van dit boek. Vanwege de toenemende aandacht voor het stimuleren van denkprocessen van leerlingen is het gebruikte lesmodel in deze nieuwe editie niet meer IGDI (Interactieve Gedifferentieerde Instructie Model), maar GRRIM (Gradual Release of Responsibility Instruction Model). Bij GRIMM leert een leerling door de begeleiding van de leerkracht of remedial teacher om steeds meer eigen verantwoordelijkheid te nemen. Eerst denk je als leerkracht of r't'er veel hardop en laat je zien hoe je jezelf vragen stelt. Later neemt de leerling dit over en past zelf de strategie toe en stelt zichzelf vragen. Als het nodig is, schakel je terug in de fasen van ik, wij, jullie en jij om zo goed te kunnen differentiëren en aan te kunnen sluiten bij de onderwijsbehoeften van dat moment. Ik vind het een prettig model om mee te werken. Als een leerling wordt aangemeld voor remedial teaching, kijk ik ook samen met de leerkracht waar in de klas nog beter aangesloten kan worden bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Het boek heeft een handige bijlage met reflectievragen over differentiatie die ik zeker ga inzetten in gesprekken met leerkrachten. Zijn de voorwaardelijke kennis en vaardigheden bijvoorbeeld onvoldoende verworven? Dan is pre-teaching, oefenen tot beheersing/automatisering en directe feedback nodig. De pre-teaching kan ik als remedial teacher bieden en de directe feedback kan versterkt worden in de klas. Een mooie samenwerking tussen leerkracht en r't'er om optimaal te differentiëren.

Leontine le Blanc

Titel: Differentiëren is te leren! Omgaan met verschillen in het basisonderwijs
Auteur: Aafke Bouwman, Boudewijn Hogeboom en Els Loman
Uitgeverij: CPS Uitgeverij
Jaar: 2018 (2e druk, herziene versie)
ISBN: 9789065081377
Pagina's: 178
Prijs: € 32,50
Bestellen: www.cps.nl/uitgeverij

**Maak leren
betekenisvol!**

Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong kunnen kinderen zijn die vanuit een leerrijke omgeving verder ontwikkeld zijn of kinderen die geboren zijn met 'snelle hersens'. Auteur Tomlow is zelf geboren met 'snelle hersens' en schrijft dit boek voor alle ouders en professionals die met dit soort kleuters te maken hebben. Wat brengt dit boek aan nieuwe inzichten? Het boek is geschreven vanuit de antroposofische visie op de ontwikkeling van kinderen. Het kind moet zich verbinden met de leerstof als voorwaarde voor het eigen maken van de leerstof. Zonder verbinding is dat wat geleerd moet worden betekenisloos en juist kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong hebben behoefte aan betekenisvol leren. Waar leertijdsgenootjes plezier hebben in activiteiten met veel herhaling, vinden kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong geen plezier in herhaling. Wanneer ze iets kunnen of weten is dat genoeg voor hen.

Het denken zit de intrinsieke motivatie in de weg, schrijft Tomlow. Want vanuit het denken kun je van een afstand de situatie overzien en analyseren. Je kunt er wat van vinden en zelfs iets bij voelen. Maar je bent veel minder verbonden dan wanneer je fysiek een beleving hebt zoals juist het leren bij kleuters gaat. Denk aan de zandtafel, watertafel, vingerverven of kleien. Deze activiteiten worden betekenisvol wanneer je er opdrachten bij geeft. Denk daarbij aan een landschap van bergen nabouwen in de zandtafel. Of welk bakje blijft beter drijven? Die met een breed oppervlak of juist die met een smaller oppervlak als bodem?

De onderwijsvraag volgens Tomlow is: 'Hoe kunnen we dit kind helpen zich te verbinden met zichzelf en met de wereld om hem heen?' Dat heeft me aan het denken gezet. Als volwassene moet je goed je leerling kennen en weten welke opdracht betekenis voor hem heeft. Hiermee verbind je je met de leerstof en de leerling. Ofwel: leren door verbondenheid.

Erica Jansen

Titel: Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong
Auteur: Sam Tomlow
Uitgeverij: Christofoor, 2019
ISBN: 978 90 6038 872 3
Prijs: € 13,00
Pagina's: 175